

Kernpraktijk 10 Leiding geven

Leerlingen in de leeftijdsfase van 12 tot 18 ontwikkelen zich volop, zowel in sociaal-emotioneel als in moreel opzicht. Naarmate leerlingen ouder worden neemt bijvoorbeeld de behoefte aan autonomie en eigen verantwoordelijkheid toe. Basale kennis van de verschillende ontwikkelingsfasen die leerlingen doorlopen is dan ook voor leraren heel relevant, bijvoorbeeld bij het afstemmen van je manier van communiceren en leiding geven op de doelgroep. Daarnaast is voor deze kernpraktijk de Roos van Leary relevant, die gebruikt kan worden om communicatiepatronen in de klas zichtbaar te maken en te beïnvloeden (bijvoorbeeld door tegengesteld interveniëren).

Doelen

Je kunt de ontwikkelingsfasen van leerlingen van 12 tot 18 benoemen en in grote lijnen beschrijven welke veranderingen hierbij optreden op o.a. sociaal-emotioneel gebied.

Je kunt de Roos van Leary gebruiken om communicatie- en gedragspatronen in de klas te beschrijven en te verklaren.

Je kunt aan de hand van de Roos van Leary bewust positie nemen in je communicatie met leerlingen, om hiermee het gedrag van leerlingen te beïnvloeden.

Verwerking

Als je verder gaat oefenen met de kernpraktijk Leiding geven dan kun je met behulp van de vragenlijst hieronder zelf een Roos van Leary samenstellen. Omdat de Roos van Leary een krachtig evaluatie- en reflectiemiddel is, raden we jullie aan om deze ook te gebruiken voor je basisproef. Laat de vragenlijst bijvoorbeeld invullen door twee verschillende klassen en door je werkplekbegeleider, en vergelijk de resultaten met een Roos van Leary die je maakt op basis van je eigen antwoorden. Het artikel van Wubbels (zie hieronder) kun je gebruiken bij je analyse.

Verplichte literatuur

hoofdstuk 8 uit Blakemore, S. (2019). *Inventing ourselves. The secret life of the teenage brain*. London: Transworld Publishers Ltd.

[Wubbels, T., Brekelmans, M., Brok, P. den, Levy, J., Mainhard, T. & Tartwijk, J. van \(2012\). Let's make things better. In T. Wubbels, P. den Brok, J. van Tartwijk & J. Levy \(Red.\), *Interpersonal relationships in education - an overview of contemporary research*, \(pp. 225-249\). Rotterdam: Sense Publishers. \(Links to an external site.\)](#)

Oratie van M. Westenberg (psychosociale ontwikkeling) te vinden op <https://www.leidenuniv.nl/nieuwsarchief2/2080.html> (Links to an external site.)

Verdiepende literatuur

Hoofdstuk 10 uit: Kohnstamm, R. (2009). *Kleine ontwikkelingspsychologie: III de puberjaren*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.